

การศึกษาการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ :
กรณีศึกษากิจกรรม “Teacher Teach share โหมเวียนเวียนสู้”
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อนรรฆ สมพงษ์¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อริสา สุมาลย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทความวิจัย

รับต้นฉบับ: 19 มกราคม 2564 วันแก้ไข: 15 เมษายน 2564 วันตอบรับ: 22 เมษายน 2564

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม 2) เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในประเด็นจิตวิญญาณความเป็นครู และแนวทางการนำไปพัฒนาห้องเรียนของตนเอง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีจำนวนทั้งหมด 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจแบบสะท้อนตนเอง และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจที่ทำให้สมัครเข้าร่วมกิจกรรม คือ ต้องการกัลยาณมิตร ความร่วมมือได้เพื่อนครู และเครือข่ายในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.48 รองลงมา มี 3 ประเด็น ได้แก่ 1.ต้องการพัฒนาตนเอง 2.ต้องการเครื่องมือ และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนของตน และ 3. วิทยากรมีความรู้ความสามารถ โดยทั้ง 3 ประเด็นมีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากัน มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.45 นอกจากนี้ ผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมในด้านจิตวิญญาณความเป็นครู มี 5 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1. การได้ทบทวนและเข้าใจตัวเองมากขึ้น 2. กำลังใจจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ 3. การเพิ่มความมั่นใจในตนเอง 4. การเห็นคุณค่าของความเป็นครู และ 5. การเปิดรับและเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา และผลการเรียนรู้ในด้านแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง มี 6 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1. การเข้าใจความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน 2.การใช้เทคโนโลยีในการสอน 3.การสร้างการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง 4. การเสริมสร้างรายได้ให้นักเรียนและชุมชน 5.การสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน และ 6.การสอนทักษะการใช้ชีวิต

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แรงจูงใจ จิตวิญญาณความเป็นครู การพัฒนาการจัดการเรียนรู้

¹ การติดต่อและการร้องขอบทความนี้ กรุณาส่งถึง อนรรฆ สมพงษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร E-mail: mekanuk@hotmail.com

THE STUDY OF ORGANIZING A LEARNING EXCHANGE PLATFORM TO
PROMOTE A PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY: A CASE STUDY OF THE
“TEACHER TEACH SHARE HOME HIAN VIEN HOO” EVENT,
SAKON NAKHON RAJABHAT UNIVERSITY

Anuk Somphong¹

Sakon Nakhon Rajabhat University

Arisa Sumamal

Sakon Nakhon Rajabhat University

Research Article

Received: 19 January 2021 Revised: 15 April 2021 Accepted: 22 April 2021

The objectives of this study were as follows; 1) to study participants’ motivations to have applied for the event. 2) to study participants’ learning outcome both in the aspect of teaching spirit and in the aspect of application to their own classroom. There were 70 participants. Research instruments were survey form, self-reflection form and in-depth interview form.

The findings showed that 5 motivations that participants paid attention the most were as follows. Firstly, teachers would like to meet good friends in a teachers’ community, collaboration and network for further work. (M=4.80, S=0.48) Secondly, there were 3 points as follows; 1. Teachers would like to improve themselves. 2. They would like to some new tools and teachniuges to apply in thier classroom 3. They thought that facilitators were knowledgeable and skillful about teaching. These 3 points had equal average points. (M=4.72, S= 0.45). For participants’ learning outcomes in the aspect of teaching spirit, there were 5 important points, including 1) self-review and having more self-understanding 2) encouragement from colleagues 3) strengthening confidence 4) appreciation the value of being a teacher. For participants’ learning outcomes in the aspect of application to their own classroom, there were 6 important points, including 1) understanding various differences among learners 2) use of technology in teaching 3) creating experiential learning 4) enhancing income for students and communities.

Keywords: Professional learning community, Motivation, Teaching spirit, Development of LearningManagement.

¹ Correspondence concerning this article and requests for reprints should be addressed to Anuk Somphong Sakon Nakhon Rajabhat University E-mail: mekanuk@hotmail.com.

บทนำ

แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ครูสามารถเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติเพื่อเกิดทักษะในการดำรงชีพในยุคศตวรรษที่ 21 ได้ เพราะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community-PLC) เป็นการรวมตัวร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารที่คอยสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขในการทำงานของสมาชิกในชุมชน (วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง, 2557)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (PLC@SNRU) เป็นพื้นที่ให้อาจารย์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการจัดการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน เชื่อมโยงกันด้วยมิตรภาพของคณะอาจารย์ที่มีความฝันร่วมกันที่จะพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพ เท่าทันโลก และเข้าถึงใจของนักศึกษาตลอดทศวรรษที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ทั้งมิติด้านในของความเป็นครู และทักษะการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดที่สำคัญต่าง ๆ ได้แก่ จิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creativity-based learning) การสอนแบบมุ่งเน้นผลลัพธ์ ฯลฯ ส่งผลให้อาจารย์ได้เกิดความสุขจากภายใน ค้นพบความหมายในงานที่ทำ มีความอ่อนโยนในความสัมพันธ์ต่อลูกศิษย์ และมีจำนวนอาจารย์ที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเริ่มรวมกลุ่มกันภายในคณะของตนเอง ต่อมาในปี พ.ศ. 2561 มีโครงการ PLC สำเร็จ โดยให้อาจารย์แต่ละคณะสลับสับเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยให้อาจารย์ทุกคณะไปเข้าร่วมได้ จึงทำให้เกิดการทำงานสนับสนุนกันและกันข้ามคณะมากขึ้น และได้เริ่มจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการในหลักสูตรของโครงการก่อการครู ในปี พ.ศ. 2562 ได้แก่ การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 “หลักสูตรครูคือมนุษย์สำรวจภูมิทัศน์ภายในของความเป็นครู” และครั้งที่ 2 “หลักสูตรพัฒนาการเรียนรู้ออกแบบห้องเรียนสร้างสรรค์”

โครงการก่อการครูดังกล่าวเป็นความร่วมมือระหว่างคณะวิทยาการการเรียนรู้ และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กับภาคีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานด้านการศึกษาและการพัฒนามนุษย์ มีเป้าหมายที่จะสร้างครูผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agents) ทางการศึกษาสู่สังคมไทย เน้นการพัฒนาคุณค่าความหมายภายในตนเองของครูผู้เข้าร่วมโครงการ และส่งเสริมให้ครูสร้างเครือข่ายกัลยาณมิตรในพื้นที่ของตนเอง ก่อเกิดเป็น ก่อการครูสุพรรณบุรี ก่อการครูขอนแก่น ก่อการครูกาฬสินธุ์ ฯลฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกที่จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการในหลักสูตรของโครงการก่อการครู ซึ่งยิ่งทำให้เกิดกระแสความตื่นตัวของอาจารย์ในการสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและความหมาย คณะผู้ดำเนินงาน PLC@SNRU จึงได้จัดงานก่อการครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครขึ้นในชื่องานว่า “Teacher Teach share โสมเฮียนเวียนฮู้” วันที่ 14 ธันวาคม 2562 ณ อาคารอเนกประสงค์ ตึก 20 ชั้น 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ซึ่งเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน ให้กับอาจารย์ ครูและประชาชนทั่วไปที่สนใจด้านการศึกษาศึกษาเชิงสร้างสรรค์

ทั้งนี้ คณะผู้ดำเนินงาน PLC@SNRU มีความมุ่งหมายที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงได้ดำเนินงานวิจัยเพื่อศึกษาแรงจูงใจในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม Teacher Teach share โสมเฮียนเวียนฮู้ และเพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วม ซึ่งจะมีประโยชน์ในแง่การประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และการพัฒนาการจัดการกิจกรรมในอนาคตต่อไปให้ตรงกับความต้องการของครูและอาจารย์มากขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรมก่อนการครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ในประเด็นดังต่อไปนี้ 1) จิตวิญญาณความเป็นครู และ 2) แนวทางการนำไปพัฒนาห้องเรียนของตนเอง

การดำเนินกิจกรรมในงานก่อนการครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. กิจกรรมในช่วงเช้า : ทำความรู้จัก และบรรยายโดยวิทยากร

เริ่มด้วย กิจกรรมทำความรู้จักและกระตุ้นความตื่นตัว จึงทำให้รู้ว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีทั้งหลากหลายสาขาอาชีพ และหลากหลายจังหวัด กิจกรรมดำเนินไปด้วยความสนุกสนาน บรรยากาศผ่อนคลาย ลดช่องว่างระหว่างวัยวุฒิและคุณวุฒิ จากนั้น วิทยากร คือ คุณ ขวัญชัย ปรีดี อดีตช่างภาพแฟชั่น ชายหนุ่มผู้ทิ้งชีวิตจากเมืองลอนดอน ประเทศอังกฤษมาก่อตั้งหมู่บ้านนานาชาติเปรมปรีดี ที่จังหวัดกาฬสินธุ์ที่เชื่อมโยงจิตอาสาจาก 100 ชีวิต จาก 20 ประเทศทั่วโลกให้มาเจอกันตลอดทั้งปีเพื่อจัดค่ายถ่ายทอดภาษาอังกฤษให้กับเยาวชนไทย

2. กิจกรรมช่วงบ่าย : Workshop ห้องย่อย

เป็นการจัดกิจกรรมในห้องย่อยจำนวน 8 ห้อง โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เลือกด้วยตนเองว่าต้องการเข้าร่วมห้องใด ซึ่งวิทยากรเป็นอาจารย์จากคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และครูที่ร่วมอยู่ในเครือข่ายก่อนการครูจากจังหวัดกาฬสินธุ์และขอนแก่น กิจกรรมแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงก่อนพักมีจำนวน 4 ห้อง (ห้องที่ 1-4) และหลังพักจำนวน 4 ห้อง (ห้องที่ 5-8) มีผู้เข้าร่วมโดยเฉลี่ยห้องละ 20-30 คน แต่ละห้องมีรายละเอียด ดังนี้

ห้องที่ 1 Phonics decoding for natural English learning : เริ่มได้เร็วไปได้ไกล เป็นกิจกรรมการอ่านออกเสียงและการสะกดคำศัพท์ โดยใช้หลักการ Phonics เพื่อสร้างการเรียนรู้และการใช้ภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ โดย ครูชอลดา สัพโพ โรงเรียนวิถีธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ห้องที่ 2 Teacher Heart Check เป็นกิจกรรมการเรียนรู้แนวจิตตปัญญาศึกษาที่ให้ผู้เข้าร่วมได้สำรวจใจตนเอง ว่าตอนนี้ดูแลชีวิต 4 ด้านได้ดีเพียงใด ได้แก่ ด้านความรัก การเล่นสนุก การงาน สุขภาพกายใจ โดยถ่ายทอดออกมาเป็นภาพวาด เพื่อให้ครูดูแลพลังชีวิตของตนเองและดูแลนักเรียนได้ดีขึ้น โดย อาจารย์ อริสา สุมาลย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ห้องที่ 3 Club Science Day การแลกเปลี่ยนปัญหาที่พบในห้องเรียนวิทยาศาสตร์ แนวทางแก้ไขปัญหา การสาธิตการสร้างสื่อการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จากอุปกรณ์ใกล้ตัว เช่น การประดิษฐ์ Hologram 3D และปิดท้ายด้วยการอธิบายหลักการออกแบบการเรียนรู้ด้วย model active learning โดย ผศ.อรุณ วงศ์จรัสจิตติ และอาจารย์วิษุตา ภาโสสม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ห้องที่ 4 ขวนเล่นมือถือสร้างสื่อในห้องเรียน เป็นกิจกรรมที่สอนวิธีการใช้มือถือเพื่อเปลี่ยนแปลงห้องเรียนให้สนุกขึ้น อาทิ เช่น ขวนตอบคำถามจากมือถือ การสร้างคำถาม การสร้างแบบสำรวจ การตัดต่อภาพจากมือถือให้เป็นวีดิทัศน์ และแก้ปัญหาการเล่นมือถือในห้องเรียน โดย อาจารย์รัชดาพรรณ อินทรสุขสันติ คณะครุศาสตร์

ห้องที่ 5 จี๊วน้อยร้อยล้าน สร้างมูลค่าด้วยผลงานสร้างสรรค์และมหัศจรรย์อาหารแห่งอนาคต สอนการจัดสวนถาดด้วยแคคตัสและซัคคูแลนท์ต้นจี๊วอย่างไรให้น่ารัก น่าสนใจ ได้ราคาและสร้างอาหารโปรตีนทางเลือกแหล่งใหม่จากเจ้าจิ้งหรีดตัวน้อย โดย อาจารย์วรารัตน์ เสนาสิ่งห์ อาจารย์ฐิตินันท์ เหมะธูลิน คณะเทคโนโลยีการเกษตร

ห้องที่ 6 Mind coding รหัสสั่งการทางความคิด เป็นกิจกรรมที่ชวนให้ผู้เข้าร่วมได้เข้าใจวิธีการออกแบบการเรียนรู้ผ่านโครงงานที่มีความสนุกสนานและมีชีวิตชีวา โดย อาจารย์ดร. กฤตภาส วงศ์มา และอาจารย์วิษัยภูมิ อนันต์ปรีชากร คณะครุศาสตร์

ห้องที่ 7 แสดงความเป็นครู (ชีวิตครู ยิ่งกว่าละคร) เป็นกิจกรรมที่ใช้ศิลปะการละครให้ผู้เข้าร่วมแต่ละกลุ่มแสดงท่าทางสื่อความหมายเป็นภาพ ตามหัวข้อดังนี้ สถานที่ ปัญหา ผลที่ตามมา แนวทางแก้ไข ภาพฝัน แล้วให้เพื่อนกลุ่มอื่นทาย เพื่อสำรวจปัญหาที่ชีวิตครูต้องพบและกระตุ้นความคิดไปสู่ทางออก โดย อาจารย์ภูวสิทธิ์ ภูสุวรรณ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ห้องที่ 8 Nature Madala (มาเดอชวัญเอ้ย) เป็นกิจกรรมที่ชวนให้ผู้เข้าร่วมกลับมาเห็นความงามและความจริงตรงหน้า ผ่านการทำงานศิลปะจากธรรมชาติด้วยสีส้นและรูปร่างของดอกไม้ ใบไม้และกิ่งไม้ ทำให้ครูได้ตระหนักถึงสิ่งที่ตนเองให้คุณค่าและเชื่อมโยงกลับไปสู่อห้องเรียน โดย ครู สรวาภูมิ พลดี โรงเรียนหัวหินวัฒนาลัย จ.ภาพสินธุ์ และครูสัญญา มัครินทร์ โรงเรียนเทศบาลบ้านโนนชัย จ.ขอนแก่น

เมื่อจัดกิจกรรมห้องย่อยเสร็จเรียบร้อย คณะผู้จัดงานจัดกิจกรรมรวมในห้องใหญ่เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสะท้อนบทเรียนร่วมกัน

ภาพ 1 กิจกรรมในช่วงเช้า : ทำความรู้จัก และบรรยายโดยวิทยากร

ภาพ 2 กิจกรรมในช่วงบ่าย : ตัวอย่างภาพกิจกรรมในห้องย่อย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาแรงจูงใจในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสำรวจก่อนลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม มีผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด 64 คน

วัตถุประสงค์ที่ 2 การศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วม มี 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเก็บข้อมูลด้วยแบบสะท้อนตนเอง โดยได้แจกให้ผู้เข้าร่วมทุกคนเขียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเอง แล้วเก็บแบบสะท้อนตนเองคืนก่อนที่ผู้เข้าร่วมจะเดินทางกลับ เพื่อประมวลเป็นผลการเรียนรู้ในภาพรวม มีผู้ตอบแบบสะท้อนตนเองทั้งหมด 70 คน

2. การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยให้อาสาสมัครจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 10 คน โดยได้นัดหมายเวลาในการสัมภาษณ์หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมทั้งหมดแล้ว เพื่อให้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้นกว่าแบบสะท้อนตนเอง ใช้เวลาสัมภาษณ์ คนละ 20 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. แบบสำรวจแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม Teacher Teach Share โฮมเฮียน เวียนสู้อ ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert: อ้างถึงใน ประคอง กรรณสูต, 2535) แบบสำรวจแรงจูงใจฉบับนี้มีดัชนีความสอดคล้องของประเด็นแรงจูงใจกับข้อคำถามเท่ากับ 0.8 และมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.86

2. แบบสะท้อนตนเอง ซึ่งเป็นเอกสารที่แจกให้ผู้เข้าร่วมทุกคนเขียนสะท้อนการเรียนรู้ มีข้อคำถาม 2 ข้อ ดังนี้

2.1 สิ่งที่ท่านได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวท่านเองและความเป็นครู

2.2 ท่านคิดว่าสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนของตนเองอย่างไร

แบบสะท้อนตนเองฉบับนี้มีดัชนีความสอดคล้องของประเด็นที่ต้องการวัดผลการเรียนรู้กับข้อคำถามเท่ากับ 0.9

3. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นชุดคำถามที่คณะผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง มี ข้อคำถาม 5 ข้อ ดังนี้

3.1 หลังเข้าร่วมการอบรม มุมมองที่ท่านมีต่อตนเองเหมือนเดิมหรือเปลี่ยนไปอย่างไรบ้าง

3.2 หลังเข้าร่วมการอบรม มุมมองที่ท่านมีต่ออาชีพครูเหมือนเดิมหรือเปลี่ยนไปอย่างไรบ้าง

3.3 หลังเข้าร่วมการอบรม มุมมองที่ท่านมีต่อความสัมพันธ์ของท่านกับลูกศิษย์เหมือนเดิมหรือเปลี่ยนไปอย่างไรบ้าง

3.4 ท่านได้เรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

3.5 ท่านจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปพัฒนาห้องเรียนของท่านอย่างไร

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกฉบับนี้มีดัชนีความสอดคล้องของประเด็นที่ต้องการวัดผลการเรียนรู้กับข้อคำถามเท่ากับ 0.8

การวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ที่ 1 ข้อมูลจากแบบสำรวจแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม นำมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นนำมาแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

วัตถุประสงค์ที่ 2 ข้อมูลจากแบบสะท้อนตนเอง โดยนับความถี่ของประเด็นที่มีผู้กล่าวถึงและสรุปข้อมูลเป็นจำนวนและร้อยละเพื่อให้เห็นภาพรวมของข้อมูล จากนั้น วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากข้อความที่ได้ทั้งจากแบบสะท้อนตนเองและจากการสัมภาษณ์เพื่อขยายความในเชิงลึก

ผลการวิจัย

ผู้เข้าร่วม กิจกรรม “Teacher Teach share โอมเฮียนเวียนฮู้” มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 70 คน แบ่งเป็น เพศหญิง 60 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 และเพศชาย 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 โดยเป็นครูระดับมัธยมศึกษามากที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมาคือครูระดับปฐมวัย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และนักเรียน นักศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังเดินทางมาจากจังหวัดสกลนครมากที่สุด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 65.7 รองลงมาคือ จังหวัดนครพนม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาแรงจูงใจในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม

งานวิจัยนี้ศึกษาแรงจูงใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านแบบสำรวจแรงจูงใจ ผู้ตอบแบบสำรวจมีทั้งหมด 64 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มาจากจังหวัดสกลนคร อายุระหว่าง 30-39 ปี สอนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา รองลงมาคือ ระดับปฐมวัย และ ระดับประถมศึกษา ตามลำดับ สรุปผลได้ดังนี้ ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม Teacher Teach Share โอมเฮียน เวียนฮู้

รายการประเมิน	M	S	ระดับความพึงพอใจ
1. ท่านต้องการแรงบันดาลใจในการทำงาน	4.67	0.47	มากที่สุด
2. ท่านต้องการพัฒนาตนเอง	4.72	0.45	มากที่สุด
3. ท่านต้องการรู้จักตนเอง	4.50	0.62	มาก
4. ท่านรู้สึกว่าคุณค่า	4.36	0.68	มาก
5. ท่านคิดว่ากิจกรรมในงานมีความน่าสนใจ	4.59	0.50	มากที่สุด
6. ท่านต้องการเครื่องมือ หรือเทคนิควิธีการใหม่ๆ	4.72	0.45	มากที่สุด
7. ท่านต้องการได้รับการยอมรับนับถือจากสังคม	4.06	0.79	มาก
8. ท่านต้องการความก้าวหน้าในการทำงาน	4.33	0.71	มาก
9. ท่านต้องการความมั่นคงในหน้าที่การงาน	4.42	0.71	มาก
10. ท่านต้องการกัลยาณมิตรความร่วมมือ ได้เพื่อนครู และเครือข่ายในการทำงาน	4.80	0.48	มากที่สุด
11. ท่านได้รับคำแนะนำชักจูงจากคนรู้จัก หรือสื่อต่างๆ	4.30	0.63	มาก
12. สถานที่เหมาะสม อยู่ใกล้ และเดินทางสะดวก	4.45	0.66	มาก
13. สถานที่มีความพร้อมในการจัดกิจกรรม	4.61	0.49	มากที่สุด

รายการประเมิน	M	S	ระดับ ความพึงพอใจ
14. วิทยากรมีความรู้ความสามารถ	4.72	0.45	มากที่สุด
15. วิทยากรมีความน่าเชื่อถือ	4.70	0.46	มากที่สุด
รวม	4.53	0.57	มากที่สุด

จากตาราง 1 ผู้ตอบแบบสอบถามแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม มีทั้งหมด 64 คน มีผลรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อที่ 10 ต้องการกัลยาณมิตร ความร่วมมือ ได้เพื่อนครู และเครือข่ายในการทำงาน มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.48 รองลงมาคือ ข้อที่ 14 วิทยากรมีความรู้ความสามารถ ข้อที่ 2 ต้องการพัฒนาตนเอง และข้อที่ 6 ต้องการเครื่องมือ และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.45

วัตถุประสงค์ที่ 2 การศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วม

งานวิจัยนี้สนใจศึกษาผลการเรียนรู้ใน 2 ประเด็น กล่าวคือ 1) จิตวิญญาณความเป็นครู และ 2) แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง จากการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ทำให้ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. จิตวิญญาณความเป็นครู

ตาราง 2 สรุปประเด็นจิตวิญญาณความเป็นครู

จิตวิญญาณความเป็นครู	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การได้ทบทวนและเข้าใจตัวเองมากขึ้น	21	30.0
2. กำลังใจจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ	19	27.1
3. การเพิ่มความมั่นใจในตนเอง	11	15.7
4. การเห็นคุณค่าของความเป็นครู	10	14.3
5. อื่น ๆ	9	12.9
รวม	70	100

จากตาราง 2 แต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การได้ทบทวนและเข้าใจตัวเองมากขึ้น

ผู้เข้าร่วมได้ตั้งคำถามกับตนเอง ได้ทบทวนว่ามีสิ่งไหนควรปรับปรุง สิ่งไหนควรเพิ่มเติมให้ดีขึ้น ได้รู้ถึงสิ่งที่ตัวเองต้องการและสิ่งที่จำเป็นต่อตัวเอง เพื่อให้ใช้ชีวิตการเป็นครูได้มีความสุขมากขึ้น ดังตัวอย่างคำกล่าว

“ได้รู้ตัวเองจากการประเมินตัวเองในด้านต่าง ๆ ในการทำบทบาทของความเป็นแม่ บทบาทของความเป็นครู ซึ่งทุกสิ่งสามารถดำเนินร่วมกันได้เราทำทุกอย่างให้ได้ดีได้ เพียงแค่ตั้งใจ เข้าใจ และมองมันด้วยใจ ไม่ใช่มองแค่เพียงภายนอกที่เราพบเห็น” (ผู้เข้าร่วมคนที่ 1)

1.2 กำลังใจจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ

ผู้เข้าร่วมได้พบเจอเพื่อนใหม่ ได้รับรู้ปัญหาของเพื่อนครูด้วยกัน และแลกเปลี่ยนแนวทางการแก้ไขปัญหาและประสบการณ์ชีวิต รวมถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้แกกันและกัน ซึ่งช่วยส่งเสริมความเป็นครู เพื่อให้มีความพร้อมมากขึ้น ดังตัวอย่างคำกล่าว

“พอได้มาอบรมครั้งนี้ ก็รู้สึกว่าจะไม่ใช่เราคนเดียวที่เห็นเหนื่อยกับการทำงาน มีอีกหลาย ๆ คนที่เขาก็กู้เหมือนกันนะ เขาทำหน้าที่กว่าเราอีก เขายังทำได้ เราก็พยายามมาฟังมุมมองของคนอื่นด้วย มันช่วยจุดประกายไฟให้เรามีแรง มีพลังที่จะทำให้อีกต่อไป” (ผู้เข้าร่วมคนที่ 3)

1.3 การเพิ่มความมั่นใจในตนเอง

ผู้เข้าร่วมได้สะท้อนว่า เดิมตนเองมีความใส่ใจในตัวผู้เรียน และเชื่อในเรื่องจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ active learning แต่ด้วยภารกิจงานที่มากมายและบางครั้งยังถูกตั้งคำถามจากสังคมรอบตัวก็ทำให้หมดไฟ และขาดความมั่นใจว่าตนเองมาถูกทางหรือไม่ แต่เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ได้พบเจอเพื่อนและวิทยากรที่มีความเชื่อเหมือนกัน จึงมั่นใจในสิ่งที่ได้ทำมา และเห็นเป้าหมายของตนเองในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ดังตัวอย่างคำกล่าว

“ด้วยความที่สอนอยู่โรงเรียนเดิมมานาน รู้สึกไม่ค่อยมีแรงสอน แต่พอได้เข้าร่วมกิจกรรม จึงรู้สึกได้รับแรงบันดาลใจที่จะสอนลูกศิษย์เพิ่มขึ้น ได้เห็นว่าวิธีการสอนของเรามันคล้าย ๆ กับ active learning อยู่นะ ทำให้มั่นใจว่าสิ่งที่เราทำไม่แปลก เราที่รู้สึกภูมิใจและชัดเจนกับการสอนของเรามากขึ้น” (ผู้เข้าร่วมคนที่ 4)

1.4 การเห็นคุณค่าของความเป็นครู

กิจกรรมทำให้ผู้เข้าร่วมมองเห็นถึงคุณค่าความเป็นครูว่าเป็นอาชีพที่มีคุณค่า เพราะเป็นแม่พิมพ์ที่จะสอนและให้ความรู้กับศิษย์ จึงต้องใช้ความใส่ใจเพื่อจะนำพาลูกศิษย์ให้ประสบความสำเร็จ ดังตัวอย่างคำกล่าว

“ในการสอนนักเรียน ครูต้องใช้ความพยายามและใช้จิตวิญญาณของความเป็นครู ในการหาวิธีที่หลากหลายเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้อย่างเต็มที่ เอาความเป็นตัวของตัวเองในด้านที่ดี มอบให้เด็กมีพลังสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ สร้างความน่าสนใจในห้องเรียนให้มากขึ้น” (ผู้เข้าร่วมคนที่ 5)

โดยสรุป ผลการเรียนรู้ของผู้ร่วมกิจกรรมในด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ได้แก่ การได้ทบทวนและเข้าใจตัวเองมากขึ้นว่าตนเองต้องการอะไร มีจุดมุ่งหมายในการสอนอย่างไร และควรพัฒนาตนเองอย่างไร ได้รับกำลังใจจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ ซึ่งมีโอกาสได้มาทำความรู้จักกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และวิธีการแก้ไขปัญหาให้กันและกัน ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น และได้เห็นคุณค่าของความเป็นครูว่าเป็นอาชีพที่มีคุณค่า ส่วนประเด็นอื่น ๆ นอกจาก 4 ข้อที่กล่าวไปนั้น ได้แก่ การเปิดใจเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองตลอดเวลา ความรักและเข้าใจลูกศิษย์ การดูแลจิตใจตนเองให้มีพลังอยู่เสมอ เป็นต้น ครูจึงควรปรับตัวและพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนสนใจและเรียนรู้ได้เต็มที่

1. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

ตาราง 3 สรุปแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การเข้าใจความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน	19	27.14
2. การใช้เทคโนโลยีในการสอน	15	21.44
3. การสร้างการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง	14	20
4. การเสริมสร้างรายได้ให้นักเรียนและชุมชน	12	17.14
5. อื่น ๆ	10	14.29
รวม	70	100

จากตาราง 3 แต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การเข้าใจความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน

ผู้เข้าร่วมเกิดความเข้าใจว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่ากัน มีความรู้สึกนึกคิดและความต้องการที่แตกต่างกัน ครูจึงควรนำกิจกรรมที่หลากหลายมาเสริมสร้างทักษะให้ผู้เรียน รวมถึงครูควรมีจิตวิทยา

ในการทำความเข้าใจผู้เรียน เช่น การให้ผู้เรียนได้สำรวจภายในตนเองและแลกเปลี่ยนพูดคุยกัน ซึ่งจะทำให้ครูเข้าใจผู้เรียนได้มากขึ้น ดังตัวอย่างคำกล่าว

“การจัดการเรียนการสอนที่ใช้จิตวิทยาเข้ามาประยุกต์ใช้ ทำให้เราทราบถึงความรู้สึกภายในของผู้เรียนได้ ซึ่งจะสะท้อนออกมาให้เห็นทำให้แก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ถูกทาง” (ผู้เข้าร่วมคนที่ 7)

นอกจากนี้ การเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียนยังรวมถึงการตระหนักถึงผลกระทบที่อาจจะตามมาจากกิจกรรม เพื่อให้ครูคอยสังเกตและระมัดระวังการสร้างความรู้สึกละเมิดที่มากเกินไป

“เราต้องคอยดูว่า การสอนบางอย่างทำให้เด็กรู้สึกไม่ดีไหม เช่น บางครั้งการที่เอามือถือขึ้นมาเด็กบางคนอาจจะรู้สึกว่ามือถือมันอาจจะมีความแตกต่าง บางครั้งที่เราเรียกชื่อเด็ก บางครั้งเด็กอาจจะไม่ชอบให้อาจารย์เรียกอย่างนี้เลย การเข้าร่วมกิจกรรมนี้เหมือนมีคนมาดึงสติให้เราตระหนักในผลกระทบที่เกิดขึ้นได้” (ผู้เข้าร่วมคนที่ 8)

2.2 การใช้เทคโนโลยีในการสอน

การใช้เทคโนโลยี เช่น การผลิตสื่อที่ทันสมัย การใช้มือถือกับการเรียนการสอนให้ถูกกาลเทศะ การพานักเรียนในห้องเรียนลองเล่นทำคลิปง่ายๆ หรือการตั้งคำถามตอบคำถามในเว็บไซต์ เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ห้องเรียนสนุกมากขึ้น ดังตัวอย่างคำกล่าว

“การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีความท้าทายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีใหม่ ๆ และทันสมัยสามารถช่วยให้ห้องเรียนมีความน่าสนใจ และช่วยดึงดูดให้นักศึกษาให้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น สิ่งสำคัญในฐานะครู คือ ต้องรู้จักประยุกต์การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา (lifelong learning)” (ผู้เข้าร่วมคนที่ 2)

2.3 การสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ด้วยเกมส์กิจกรรม และเทคนิควิธีการต่าง ๆ เช่น การทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของผู้เรียน ดังตัวอย่างคำกล่าว

“การจัดการเรียนการสอนที่ดี คือการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ครูเป็นเพียง *facilitator* ที่ช่วยให้เด็กคิด ลงมือทำ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และเมื่อได้ทำงานเป็นทีมก็จะเข้าใจปัญหาที่แตกต่างกันในการปฏิบัติหน้าที่ และรู้จักให้กำลังใจกันและกัน” (ผู้เข้าร่วมคนที่ 7)

2.4 การเสริมสร้างรายได้ให้นักเรียนและชุมชน

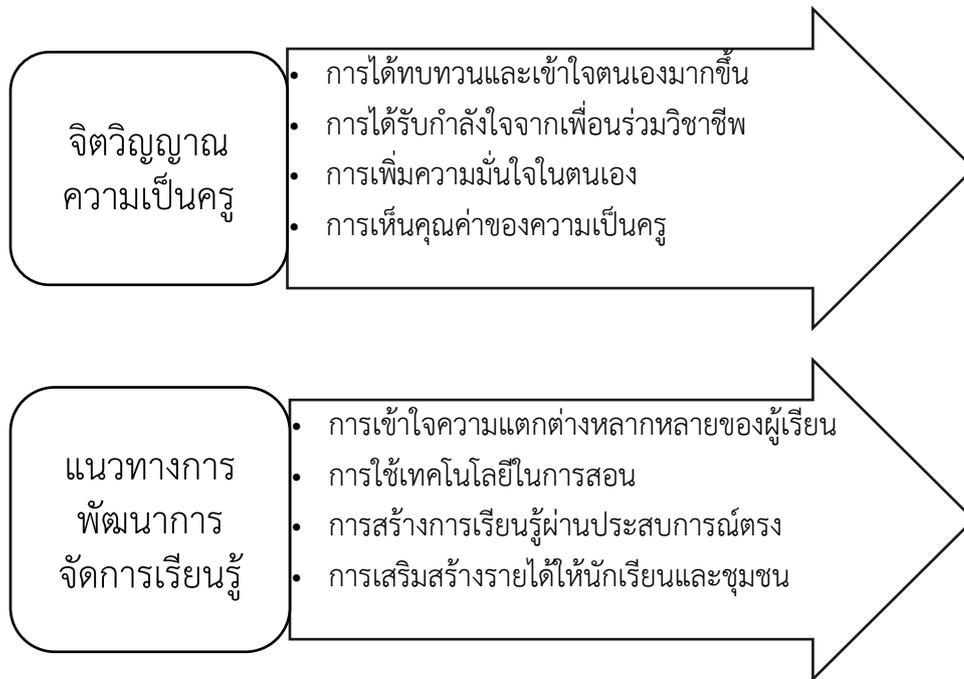
จากกิจกรรมห้องย่อยจำนวนร้อยล้าน วิทยาการได้นำเสนอการสร้างผลงานจากต้นกระบองเพชรและการนำแมลงมาเป็นอาหาร ทำให้ผู้เข้าร่วมจำนวนหนึ่งรู้สึกประทับใจและเริ่มคิดถึงการจัดการกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและนำไปใช้ประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้กับโรงเรียน ครอบครัวและชุมชน ดังตัวอย่างคำกล่าว

“จะนำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปใช้ในการสอนวิชา *Business English* โดยสอดแทรกให้นักศึกษารู้จักการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และฝึกเป็นคนรู้จักคิดค้นผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น เพื่อพัฒนาสกุลนครของเรา” (ผู้เข้าร่วมคนที่ 4)

โดยสรุป ครูและอาจารย์ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ได้แก่ การเข้าใจความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน ทั้งในแง่ความสามารถและความรู้สึกนึกคิด การใช้เทคโนโลยีในการสอน เช่น การใช้แอปพลิเคชันในมือถือมาสร้างการเรียนรู้ให้สนุกขึ้น การสร้างการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ด้วยเกมส์และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะที่หลากหลาย การเสริมสร้างรายได้ให้นักเรียนและชุมชน ส่วนประเด็นอื่น ๆ นอกจาก 4 ข้อที่กล่าวไปนั้น ได้แก่ การสร้าง

บรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน การส่งเสริมการรับฟัง การประยุกต์ใช้การนั่งสมาธิ การสอนทักษะการใช้ชีวิต เป็นต้น

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 การศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม สามารถสรุปได้ดังแผนภาพนี้

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ : กรณีศึกษากิจกรรม “Teacher Teach share โสมเขียนเวียนฮู้” มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประกอบด้วย 2 ประเด็น คือ ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม และผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมในด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการสมัครเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า มีแรงจูงใจ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ พบว่า ผู้สมัครส่วนใหญ่ต้องการกัลยาณมิตร เพื่อนครู และเครือข่ายในการทำงาน ในประเด็นนี้สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดกิจกรรม คือ ต้องการจัดพื้นที่ให้ครู และผู้สนใจด้านการศึกษาได้เรียนรู้ร่วมกันในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) ตามที่ Kotter & Cohen (2002) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นสถานที่รวมตัวกันของครู สำหรับสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู ลดความโดดเดี่ยวของครูลง พร้อมกับการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้เพื่อปฏิบัติหน้าที่

2. ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นในครั้งนี้ มีเป้าหมายคือต้องการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นถึงคุณค่าและความหมายภายในตนเอง ตระหนักว่าเราเป็นส่วนหนึ่งของผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา โดยที่ผู้จัดกิจกรรมมีความมุ่งหวังให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ สามารถนำสิ่งที่ได้รับไปพัฒนาปรับประยุกต์ใช้ในห้องเรียนของตนได้ จึงเน้นรูปแบบกิจกรรมด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก ทุกกิจกรรมเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถเลือกเข้ารับการอบรมได้ด้วยตนเอง

3. ด้านเครื่องมือและเทคนิควิธีการ พบว่า ผู้สมัครต้องการพัฒนาตนเอง ต้องการเครื่องมือ และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นในครั้งนี้มีรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยในแต่ละห้องย่อยใช้วิธีการที่หลากหลาย อาทิเช่น การใช้ศิลปะการละคร การใคร่ครวญทบทวนตนเอง การสร้างผลงานที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ การสร้างสื่อจากโทรศัพท์มือถือ การสอนวิทยาศาสตร์จากเรื่องใกล้ตัว การฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาติ ฯลฯ จึงน่าจะเป็นสาเหตุให้ผู้สมัครสนใจสมัครเข้าร่วมกิจกรรม

4. ด้านวิทยากร พบว่า ผู้เข้าร่วมสนใจกิจกรรมเพราะวิทยากรมีความรู้ความสามารถ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า วิทยากรที่เป็นผู้จัดกระบวนการในแต่ละกิจกรรมเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้สมัครเข้าร่วมการอบรมในครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัชชา มิตรสุโมโต (2559) ที่กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จในการฝึกอบรม คือ วิทยากรมีความรู้ความสามารถ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการฝึกอบรม และการมุ่งเน้นให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

นอกจากนี้ การศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมในด้านจิตวิญญาณความเป็นครู มี 5 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1. การได้ทบทวนและเข้าใจตัวเองมากขึ้น 2. กำลังใจจากเพื่อนร่วมวิชาชีพ 3. การเพิ่มความมั่นใจในตนเอง และ 4. การเห็นคุณค่าของความเป็นครู ทั้งนี้เพราะคณะผู้จัดงานมีความเชื่อร่วมกันเป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรม Teacher Teach Share โฮมเฮียน เวียนฮู้ ว่า การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในระบบการศึกษา คือ การฟื้นคืนพลังให้ครูได้มีพื้นที่ของการรับฟังเสียงภายในตนเอง เพื่อให้เกิดการยอมรับและเข้าใจตนเอง หลังจากที่ต้องเหน็ดเหนื่อยกับภารกิจต่าง ๆ มากมายจนอาจหลงลืมตนเองไป กิจกรรมที่จัดขึ้นจึงเน้นการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นกันเอง ครูได้ทำกิจกรรมที่ได้ใคร่ครวญทบทวนตนเอง และได้รับฟังซึ่งกันและกันโดยไม่ตัดสิน ทำให้ครูได้มองเห็นตนเองและมีความพร้อมที่จะกลับไปดูแลลูกศิษย์มากขึ้น สอดคล้องกับโครงการผู้นำแห่งอนาคต (2562) ที่กล่าวว่าการพัฒนาครูต้องเริ่มจากความเข้าใจว่าครูคือมนุษย์ แต่ที่ผ่านมา ระบบการประเมิน ระบบเอกสาร ระบบราชการได้ลดทอนจิตวิญญาณของความเป็นครูออกไป หากเราคืนพลังคืนความภาคภูมิใจ คืนเจตจำนงให้กับครูได้สำเร็จ ครูจะมีแรงลุกขึ้นเดินไปข้างหน้า แล้วเครื่องมือหรือวิธีการสอนอื่น ๆ จะตามมา

ส่วนประเด็นผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมในด้านการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง มี 6 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1. การเข้าใจความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน 2. การใช้เทคโนโลยีในการสอน 3. การสร้างการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง และ 4. การเสริมสร้างรายได้ให้นักเรียนและชุมชน ประเด็นดังกล่าวสะท้อนถึงเนื้อหาและวิธีคิดที่วิทยากรได้ถ่ายทอดสู่ผู้เข้าร่วมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องใหญ่และแต่ละห้องย่อย ซึ่งผู้เข้าร่วมจะได้ทำความรู้จักกัน มีการเล่าประสบการณ์และการเปิดประเด็นให้มีการแลกเปลี่ยนสนทนา พาทำกิจกรรมที่ให้ผู้เข้าร่วมได้ลงมือปฏิบัติ และการสะท้อนการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ซึมซับจากการปฏิบัติ ได้เห็นตัวอย่าง ประกอบกับได้แนวคิดที่ชัดเจนขึ้น อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรม (ชวลิต ชูก้าแพง, 2560; Graham, 2007) ได้กล่าวถึงการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งกล่าวถึงการดำเนินงานที่มองภาพรวมของการพัฒนาทั้งสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและเป็นการดำเนินงานระยะยาว ตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการให้ครูร่วมกันกำหนดทิศทางของโรงเรียน การแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกัน และจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ การทบทวนผลการปฏิบัติที่ได้วางแผนร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ การเรียนรู้จากการปฏิบัติของเพื่อนร่วมวิชาชีพ การสร้างเครือข่ายกับครูต่างโรงเรียน การสร้างวัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรม Teacher Teach Share โฮมเฮียน เวียนฮู้ นั้นเป็นกิจกรรมเพียงส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน PLC และจะต้องมีการพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างน้อยก็เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง

วิชาชีพครูระดับเครือข่ายต่างสถาบัน ที่บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ทั้งในจังหวัดสกลนครและอีกหลากหลายภูมิภาคได้มาสร้างพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาแรงจูงใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำไปใช้กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์กิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของครูและอาจารย์ในครั้งต่อไป

2. ผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมในงานวิจัยนี้ ทั้งในแง่จิตวิญญาณความเป็นครูและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ และไปใช้สร้างข้อคำถามในแบบประเมิน เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการศึกษาเรื่องแรงจูงใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่าส่วนใหญ่เป็นแรงจูงใจภายในของครูและอาจารย์ที่ต้องการพัฒนาตนเอง ไม่ได้มาจากการถูกบังคับโดยคำสั่ง จึงเป็นการสะท้อนว่าการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในลักษณะนี้เป็นที่ต้องการของครูและอาจารย์ และสามารถพัฒนางานวิจัยในครั้งต่อไป โดยการวิจัยเชิงสำรวจความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูและอาจารย์ว่ามีหัวข้อและรูปแบบวิธีการเรียนรู้ใดบ้างที่เข้ากับบริบทชีวิตและการทำงานของครูและอาจารย์มากที่สุด

2. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับครูและอาจารย์เท่านั้น ในงานวิจัยต่อไปอาจเพิ่มระยะเวลาในการติดตามและสนับสนุนผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้สามารถกลับไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้ และศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้วย

เอกสารอ้างอิง

- โครงการผู้นำแห่งอนาคต. (2562). ครูคือมนุษย์' สำรวจภูมิทัศน์ภายในของความเป็นครู เพื่อเข้าใจผู้คนที่อยู่รอบห้องเรียน. วันที่สืบค้น 11 มิถุนายน 2563, จาก <https://www.leadershipforfuture.com/partnership-school-project-module-1/>.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2560). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู Professional Learning Community: PLC. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 23(2), 1-6.
- ณัชชา มิตรสุโขทัย. (2559). วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม-เมษายน 2559. วันที่สืบค้น 21 มิถุนายน 2563, จาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSci/issue/view/16453/3949>.
- ประคอง วรรณสุต. (2535). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรลักษณ์ ชูกำเนต และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 25(1), 93-102.
- DuFour, R., & others. (2010). *Learning by Doing: A Handbook for Professional Learning Communities at Work™*. U.S.A.: Solution Tree Press.

- Graham, P. (2007). Improving Teacher Effectiveness through Structured Collaboration: A Case Study of a Professional Learning Community, *RMLE Online*, 31(1), 1-17,
- Kotter, J. P., & Cohen. (2002). *The heart of change: Real-life stories of how people change their organizations*. Boston: Harvard Business School Press.